

ДИСТАНЦІЙНА ОСВІТА У СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ІНВАЛІДІВ

Україна, проголосивши себе соціальною державою, виступила гарантом захисту всіх соціальних груп населення. У свою чергу, світова спільнота судить про соціальний характер держави та дотримання нею соціальних норм і стандартів через призму її ставлення до найбільш незахищених верств населення, серед яких – особи з обмеженими можливостями здоров'я. Особливої уваги потребує адаптація людей з обмеженими можливостями до життя в умовах ринкового середовища, всеохоплюючої інформатизації та комп'ютеризації. Для реалізації людського потенціалу інвалідів, їх трудової та соціальної реабілітації в цих умовах відкриваються нові можливості через отримання освіти, професійної підготовки та працевлаштування. Тому, велику роль тут починають відігравати інноваційні технології навчання, зокрема дистанційна освіта, яка передбачає спілкування викладача і студента в інтерактивному режимі.

Мета нашої статті полягає в тому, щоб викласти результати вивчення досвіду дистанційного навчання інвалідів та прикладні рекомендації щодо запровадження такого досвіду в Кіровоградській області.

Аналіз принципів, на яких будується система дистанційної освіти, показує що саме ця форма є найбільш зручною для студентів, які мають обмежені можливості здоров'я. До основних принципів дистанційної освіти віднесемо: територіальне відокремлення студента і викладача; здійснення процесу навчання за допомогою електронної пошти; максимальна індивідуалізація навчання; найзручнішим місцем навчання є власне середовище студента (тобто місце проживання); студент самостійно обирає терміни і темпи роботи, виходячи з власних можливостей.

На жаль, поки що в Україні дистанційна освіта перебуває в стадії становлення. На думку керівника Регіональної академії інформаційних технологій в освіті, професора Ю.С. Жарких «дистанційного навчання як такого взагалі в Україні нема». Процес впровадження і розвитку дистанційного навчання стримується, насамперед, через відсутність необхідного матеріально-технічного забезпечення, дефіцит комп'ютерної техніки, обмежені можливості зв'язку, відсутність фінансового забезпечення розробки електронних підручників, курсів лекцій, ділових ігор, тестів контролю знань.

Відсутність спеціальних знань комп'ютера також гальмує процес розвитку дистанційної освіти. За результатами наших досліджень, проведених серед студентів і науково-педагогічних працівників Кіровоградської області, на сьогодні лише кожен

п'ятнадцятий студент (6,7%) і кожний десятий викладач (10%) вміють професійно працювати на комп'ютері.

Викладене вище дозволяє дійти висновку, що з метою максимального залучення незайнятих верств населення з числа осіб з обмеженими фізичними можливостями в сферу трудових відносин, необхідно розширити їх доступ до різноманітних освітніх послуг та збільшити обсяги державного замовлення на їх підготовку в освітніх закладах.

На наш погляд, на регіональному рівні доцільно створити центри дистанційної освіти, які можуть функціонувати на базі (або за участю) університетів, науково-дослідних інститутів, провідних вищих навчальних закладів і бути зорієнтованими на активне залучення до навчання людей з обмеженими можливостями здоров'я.

Таким чином, для подолання існуючої ситуації, вкрай необхідною є державна підтримка дистанційної освіти у вигляді інвестицій у її розвиток, заохочення вищих навчальних закладів до розробки новітніх технологій навчання інвалідів, активізація зусиль по забезпеченню навчальних закладів комп'ютерною технікою, підвищення рівня знань комп'ютерних технологій серед викладачів і студентів.